

**Oponentský posudek na práci JUDr. Miroslavy Burčíkové
'Ochrana obětí obchodu se ženami a dětmi'**

1. Tématika práce

Téma práce je aktuální. Autorka je pojímá v širším smyslu, zaměřuje se nejen na dokumenty věnované cíleně boji proti obchodu s lidmi, ale také na související prameny, které se tohoto jevu dotýkají jen implicitně. Cílem práce je „přispět k přiblížení dané problematiky“ a její shrnutí do jednoho dokumentu (s. 16); zde si disertantka mohla klást, dle mého názoru, vyšší cíle.

2. Struktura

Práce je členěna do devíti kapitol (163 stran), přes čtyřicet stran je věnováno přílohám. Tyto jsou v souvislosti s tematikou práce důležité, v případě publikace by však bylo třeba uvést, kdo je autorem překladu. Kladem práce je obsáhlý seznam literatury a souvisejících pramenů.

3. Obsah práce

Práce je uvedena historickým exkurzem do vývoje právní úpravy ochrany obchodu se ženami a dětmi do druhé světové války, na nějž navazuje přehled dokumentů přijatých k této problematice po druhé světové válce. Značná pozornost je věnována úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen; autorka poukazuje na skutečnost, že tato úmluva byla prvním mechanismem, který se týká obchodování s lidmi a který má vlastní kontrolní mechanismus. Správná je také poznámka o tom, že sama Úmluva neobsahuje žádnou explicitní sankci, kterou je možno v případě jejího porušení uplatňovat. Zde se však nabízí **otázka, jaké jsou tedy důsledky porušení pravidel Úmluvy, např. z hlediska obecné odpovědnosti států?** Autorka odpověď v pasáži na str. 57 pouze naznačuje.

Text od str. 58 je věnován mezinárodním konferencím o ženách, zejména 4. Světové konferenci, která se obchodem se ženami intenzivně zabývala. Zde se autorka podrobně zabývá tzv. Akční platformou: **Zajímavé by bylo, kdyby mohla v průběhu obhajoby osvětlit, do jaké míry byly závěry konference splněny a do jaké zůstaly pouze strategickými cíli.**

Další text je soustředěn na ochranu dětí z pohledu mezinárodně právních dohod univerzální povahy. Centrem je zde Úmluva o právech dítěte a její kontrolní mechanismus. I zde autorka zmiňuje nedostatky spojené s těžkostmi pronásledovat státy dopouštějící tento obchod, včetně chybějící možnosti, uložit „smluvním stranám pokutu“ při nesplnění jejich povinností. Zde je třeba poznamenat, že – dle mých znalostí – žádný kontrolní mezinárodní orgán na rozdíl od orgánů soudních či

rozhodčích, snad s výjimkou Evropské komise v oblasti komunitárního práva, není oprávněn k uložení pokut; také zde nastupuje v případě porušení mezinárodně právních závazků obecný režim mezinárodní odpovědnosti.

Kapitola 6 je věnována světovým kongresům a konferencím o dětech. Autorka je kvalifikuje jako ‚neoddělitelnou součást normotvorného procesu‘. S tímto názorem je možno souhlasit, škoda, že text má převážně popisný charakter. V sedmé kapitole se M. Burčáková soustřeďuje na obchod se ženami a dětmi jako součástí nadnárodního organizovaného zločinu: Analyzuje Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, vyjmenovává podmínky vedoucí k extradici pachatelů, osvětluje Protokol o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi a dochází k závěru, že tyto prameny postihují pouze přeshraniční obchod s lidmi a nevztahují se tak na obchod vnitrostátní.

Informace o pramenech univerzální povahy jsou doplněny o údaje o mechanismech regionálních. Osu zde tvoří Úmluva Rady Evropy o boji proti obchodování s lidmi a její požadavek na smluvní strany vytvořit vnitrostátní systém odškodnění obětí. Zajímavé jsou informace o složení kontrolního mechanismu vytvořeného na základě této dohody. Šest stran práce je věnováno ochraně obětí obchodu se ženami a dětmi v průběhu ozbrojeného konfliktu.

V závěru autorka vyjadřuje obavu, že v budoucnosti budou dokumenty k obchodu s lidmi postrádat ‚hodnotový aspekt‘ a tento bude moci být řešen pouze na regionální úrovni. O hodnotovém aspektu M. Burčáková hovoří již v úvodu práce a definuje jej v zásadě jako lidskoprávní aspekt dokumentů. **Obsah tohoto pojmu prosím též vysvětlit v obhajobě, zejména s ohledem na otázku, proč by nemohla být lidská práva upravena na regionální úrovni?**

4. Hodnocení

Práce je užitečným a jistě pečlivým shrnutím informací o dané problematice. Poznámkový aparát je v pořádku, i když autorka mnohokrát cituje práci S. Hýbnerové z roku 2007. Škoda je, že práce nesměruje více do hloubky a na několika místech má spíše didaktický charakter. V případě uveřejnění velmi doporučuji začlenit také některá stanoviska kontrolních mechanismů k nejdůležitějším otázkám. Prosím o zodpovězení položených otázek v průběhu obhajoby.

Práci doporučuji k obhajobě.

Prof. Dr. Mahulenma Hofmannová, CSc.

23. 10. 2009